

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра новітньої історії України

РОБОЧА ПРОГРАМА
АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА
для здобувачів вищої освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма:
вид практики

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
другий (магістерський)
Історія України
виробнича

Форма навчання   денна
Навчальний рік   2022/2023
Семестр   4
Кількість кредитів ECTS   9
Мова викладання, навчання
та оцінювання   українська
Форма заключного контролю:
диференційований залік

Викладач: Черевичний Геннадій Семенович, кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри новітньої історії України

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Черевичний Геннадій Семенович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри новітньої історії України

_____ (Андрій ПИЖИК)

Протокол № 12 від «30» 06 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 1 від «26» 08 2022 р.

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія ТЕРЕС)

1. Мета практики – формування у здобувачів вищої освіти історичного факультету професійного мислення та компетентностей викладача історичних дисциплін; створення цілісного уявлення про різноманітні форми, методи, методики та технології викладання історичних дисциплін у вищій школі; набуття практичних навичок проведення семінарських занять у закладах вищої освіти.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

2.1. *Знати*: категоріально-понятійний апарат, різноманітні концепції думок та погляди, що існують в сучасній методиці викладання історії у вищій школі.

2.2. *Вміти*: реалізувати на практиці моделі проведення аудиторних та позааудиторних освітніх заходів.

2.3. *Володіти*: прийомами й методами забезпечення реалізації освітнього процесу закладу вищої освіти згідно нормативних документів.

3. Анотація:

Асистентська практика є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу. У відповідності з навчальним планом здобувачі вищої освіти історичного факультету другого (магістерського) рівня проходять асистентську практику у четвертому семестрі. Проходження практики є логічним продовженням теоретичного курсу «Методика викладання історії у вищій школі». Практика відбувається на базі кафедр історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка та під керівництвом викладачів факультету. Асистентська практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, сприяє формуванню професійних компетентностей викладача.

4. Завдання (навчальні цілі): закріплення та поглиблення теоретичних знань, конкретизація змісту основних понять, ідей та закономірностей методики викладання історії у вищій школі. Формування професійних компетенцій, зокрема – навичок та умінь, необхідних для організації та проведення навчальних занять з історичних дисциплін у ЗВО на високому науково-методичному рівні. Магістрант повинен *засвоїти* прийоми й методи педагогічної майстерності; створити цілісне уявлення про різноманітні форми, методи й методики викладання історичних дисциплін, *вміти* орієнтуватися у методичному середовищі історичної науки, бути здатним брати участь у діалозі з питань методики викладання історичних дисциплін; отримати практичний досвід проведення семінарських занять з історичних дисциплін для студентів ЗВО; здобути досвід роботи, що необхідний для присвоєння професійної кваліфікації «Викладач закладу вищої освіти».

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання(за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати термінологічно-понятійний апарат методики викладання історії	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 1	5%
1.2	Знати основні види навчальних занять	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 2	5%
1.3	Знати форми й методи позааудиторної роботи	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 3	5%
1.4	Знати критерії оцінювання пізнавальної діяльності студента	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 4	5%
1.5	Знати основні методи проведення семінарських занять	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 5	5%
1.6	Знати методику підготовки до проведення семінарських занять	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 6	5%
2.1	Вміти реалізувати на практиці особливості кредитно-модульної системи навчання	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 1	5%
2.2	Вміти організувати та проводити індивідуальні та групові консультації	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 2	5%
2.3	Вміти організувати самостійну роботу студентів ЗВО	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 3	5%
2.4	Вміти проводити семінарські заняття для студентів закладу вищої освіти	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 4	5%
2.5	Вміти застосовувати різні методичні прийоми на семінарському занятті	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 5	5%
4.1	Самостійно підготувати семінарські заняття відповідно до робочої програми дисципліни	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 6	5%
4.2	Підготовка звітної документації з практики		Звітна документація	20%
4.3	Захист звіту з практики		Звіт	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва) ОК 4	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	4.1.	4.2.	4.3.
07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.								+	+	+	+	+		
09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.	+		+								+			
14. Вміти розробляти та/або вдосконалювати методичне забезпечення освітнього процесу.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15. Планувати, готувати та проводити освітні й наукові заходи.	+		+					+			+		+	

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

– семестрове оцінювання:

1. Індивідуальне завдання 1: РН 1.1, 2.1 – 10 балів/6 балів*
2. Індивідуальне завдання 2: РН 1.1, 2.2 – 10 балів/6 балів*
3. Індивідуальне завдання 3: РН 1.3, 2.3 – 10 балів/6 балів*
4. Індивідуальне завдання 4: РН 1.4, 2.4 – 10 балів/6 балів*
5. Індивідуальне завдання 5: РН 1.5, 1.6 – 10 балів/6 балів*
6. Індивідуальне завдання 6: РН 1.6, 4.1 – 10 балів/6 балів*
7. Оцінювання звітної документації: РН 4.2 – 20 балів/12 балів*

– підсумкове оцінювання: захист звіту РН 4.3 – 20 балів/12 балів*

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

7.2. Організація оцінювання:

Практика поділена на 3 частини.

Частина 1 включає набуття практичних навичок викладацької роботи.

Частина 2 включає набуття навичок ведення звітної документації.

Частина 3 – захист звіту.

Оцінювання успішності студента здійснюється у двох формах:

- поточний контроль (оцінка виконання індивідуальних завдань);
- підсумковий контроль (оцінка звітної документації про проходження практики та захист звіту).

За результатами проходження практики здобувачем освіти складається звітна документація про проходження практики (звіт про проходження асистентської практики, рецензія на семінарське заняття проведене іншим здобувачем освіти, методична розробка семінарського заняття). Керівник практики надає письмову характеристику на здобувача освіти за результатами проходження практики, в якій оцінює проведення семінарських занять студентом, якість, повноту та оформлення звітної документації і пропонує поставити бал за виконання індивідуальних завдань практикантом.

Захист практики відбувається перед комісією. Під час захисту звіту практикант отримує 2 запитання, що стосуються проходження асистентської практики і змісту звіту. Кожне питання оцінюється у 10 балів. Магістрант, який надав повну відповідь на ці питання, додає у свій актив отриману суму балів, що додається до балів, набраних ним за результатами поточного контролю.

Результати проходження практики оцінюються за 100-бальною шкалою.

<i>Частина 1</i> Підготовка та проведення семінарських занять, набуття навичок роботи викладача ЗВО	<i>Частина 2</i> Складання звітної документації про проходження практики	<i>Частина 3</i> Захист звіту
60 залікових балів (максимум)	20 залікових балів (максимум)	20 балів (максимум)
36 залікових балів (мінімум)	12 залікових балів (мінімум)	12 балів (мінімум)

Умовою допуску до захисту звіту є отримання магістрантом під час поточного оцінювання практики не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є підготовка звітної документації, передбаченою робочою програмою практики та захист звіту перед комісією. Рекомендований мінімум для допуску до захисту звіту – 48 балів.

При простому розрахунку отримуємо:

	Кількість балів за проходження практики	Захист звіту	Підсумкова оцінка
Рекомендований мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності студента з поважних причин, відпрацювання та проходження практики здійснюється за індивідуальним графіком.

7.3.Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура практики

№ п/п	Вид робіт	Кількість годин
Частина 1. Підготовка та проведення семінарських занять, набуття навичок роботи викладача ЗВО		
1	Процес навчання історії та його закономірності. Ознайомлення з організацією освітньої та науково-дослідницької діяльності кафедри	20
2	Ознайомлення з основними нормативними документами, що регулюють організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, навчальними планами, робочими програмами дисциплін, які викладаються кафедрою	30
3	Ознайомлення з методичним забезпеченням дисциплін, які викладаються кафедрою	20
4	Ознайомлення з методика організації та проведення семінарських занять з історичних дисциплін.	20
5	Ознайомлення з організацією самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.	30
6	Діагностика навчання історії. Ознайомлення з системою та критеріями оцінювання.	30
7	Відвідування занять, що проводять викладачі та студенти практиканти з метою вивчення педагогічного досвіду, форм, методів та прийомів, які застосовуються на семінарських заняттях	30
8	Підготовка опорних планів-конспектів семінарських занять.	40
9	Проведення семінарських занять	20
Частина 2. Складання звіту про проходження практики.		28
Частина 3. Захист звіту.		2
Всього:		270

Загальний обсяг: 270 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. Чинний, редакція від 12.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>;
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Купріянов О. В. Основи дистанційного навчання : навч. посіб. / О. В. Купріянов; Укр. інж.–пед. акад. – Харків : Друкарня «Мадрид», 2020. – 91 с. – URL : https://do.uipa.edu.ua/pluginfile.php/141036/mod_resource/content/1/Купріянов_Основи%20дистанційного%20навчання.pdf.

3. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська

друкарня», 2020. – 409 с. – URL :

https://duan.edu.ua/images/News/UA/Departments/Management/2020/monograph_ekstr_dy_st_navch.pdf.

4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. – URL :

https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf.

5. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В.М.Нагаєв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

6. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / В.Л.Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

7. Пижик А.М., Черевичний Г.С. Методичні рекомендації студентам історичного факультету під час проходження педагогічної практики. Навчальний посібник - К.: Науковий світ, 2006. - 51 с.

8. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 31 серпня 2018 р. із змінами і доповненнями http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf

9. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березенська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник, Т. О. Олійник, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко, А. Л. Столяревська; за ред. В. М. Кухаренка. – Харків : «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. – 284 с.

10. Теслюк В. М. Формування педагогічної майстерності майбутнього викладача: теоретико-методичний аспект : монографія. Київ : Вид-во «Ліра-К», 2020. – 260 с.

Додаткові:

1. Болонський процес: нормативно-правові документи / Укл. З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А.М. Греков. – Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2004.

2. Васянович Г. П. Педагогічна етика : Навч. посіб. / Г. П. Васянович. – К. : «Академвидав», 2011. –248 с.

3. Вища освіта в Україні: навч. посіб. /В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко та ін. – Київ, 2005.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] / І. М. Дичківська. – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.

5. Левітас Ф. Л., Салата О. О. Методика викладання історії: посібник учителя. – Харків, 2006.

6. Горохівський П. І. Вивчення курсу «Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі». – Умань, 2013.

7. Желіба О. В. Сучасні інформаційні технології при викладанні фахових дисциплін (історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін): навч.-метод. посіб. для студентів-істориків / О. В. Желіба. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 29 с.

8. Желіба О. В. Методика навчання історичних дисциплін у вищій школі: навч.-метод. посіб. для магістрів. – Ніжин, Вид-во НДУ ім. М.Гоголя, 2013. – 36 с.

9. Жорнова О., Жорнова О. Організаційно-методичні засади викладання у вищій школі: навч. посіб. – Київ, 2011.

10. Лисенко В., Зазимко Д., Кліх Л. Валідні тести як метод контролю якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ // Вища освіта України. – 2012. – No 2.

11. Мороз Л. В. Організаційно-педагогічні умови формування готовності викладачів до виховної роботи у вищих навчальних закладах (формувальний експеримент) // Проблеми освіти: наук. збірник / Кол. авт. – Київ, 2007. – Вип. 53.

12. Петрук В. А. Інноваційні технології формування навиків педагогічної діяльності у майбутніх викладачів вищих навчальних закладів // Проблеми освіти: наук. збірник / Кол. авт. – Київ, 2008. – Вип. 55.

13. Романова Г. М. Застосування типологічного підходу у процесі психолого-педагогічної підготовки викладачів // Проблеми освіти: наук. збірник / Кол. авт. – Київ, 2008. – Вип. 56.

14. Січкаренко Г. Г. Молоді викладачі вищих навчальних закладів України: професійний потенціал // Проблеми освіти: наук. збірник / Кол. авт. – К., 2008. – Вип. 55.

15. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. для педагогічних вузів. - Тернопіль, 2003.

16. Хорєв І.О. Про наукове обґрунтування змісту педагогічної професіоналізації викладача вищого навчального закладу // Проблеми освіти: Науковий збірник / Кол. авт. – Київ, 2007. – Вип. 50.

17. Cherevychnyi G. S., Rostoka M. L. The Image of an Ukrainian Lecturer at the Turn of the 20th-21st Centuries: Experience Historical of the Beginning of the Transformation of the Educational System / World Science. – Warsaw : RS Global Sp. z O.O. (Scientific Educational Center, Poland). – Vol. 2, № 1 (53), 2020, – P. 34-39. DOI :

https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/31012020/6902 . In: RS Global, Index Copernicus, Academia.edu, Cite Factor, Google Scholar, Biblioteka Narodova.

18. Cherevychnyi G. S. et al. Philosophy of a Transdisciplinary Approach in Designing an Open Information and Educational Environment of Institutions of Higher Education / Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. – 13 (3). – 2021. – DOI : <https://doi.org/10.18662/rrem/13.3/466>. – In: Web of Science (English).

19. Cherevychnyi G. S. et al. Students' Readiness to Distance Learning: Results of Research in the Institutions of Higher Education. Lecture Notes in Networks and Systemsthis. – 389 LNNS. – 2022. – DOI : https://doi.org/10.1007/978-3-030-93904-5_43 . – In: Scopus, Web of Science, Springer, Cham (English).

10. Додаткові ресурси:

<http://novitukr.history.knu.ua/> - кафедра новітньої історії України

Додаток до Програми асистентської практики
Звітна документація з асистентської практики.

ЗВІТ

про проходження асистентської практики здобувачем/здобувачкою ІІ курсу
другого (магістерського) рівня освітньої програми « _____ »

_____
(Прізвище, ім'я, по-батькові)

У період з _____ по _____ 202__ р. я проходив/ла
асистентську практику на історичному факультеті Київського національного
університету імені Тараса Шевченка на кафедрі _____

Керівник-практики _____

_____
(Вчений ступінь, звання, прізвище, ініціали)

За період практики я виконував/ла такі види робіт:

Відвідання лекцій та семінарських занять:

№	Тема лекції, семінарського заняття, що відвідував практикант/практикантка	П.І.Б. викладача/викладачки чи здобувача/здобувачки освіти- практиканта/практикантки, які проводили заняття	Курс, груп, освітня програма	Дата проведення	Підпис керівника практики
1.					
2.					
3.					
4.					

Проведення семінарських занять:

№	Тема семінарського заняття	Курс, груп, освітня програма	Дата проведення	Оцінка	Підпис керівника практики
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Ознайомлення з організацією освітнього процесу на кафедрі, науково-дослідною роботою, інші види робіт, які виконував практикант/практикантка:

№	Організація та методичне забезпечення освітнього процесу/науково-дослідна робота ¹	Дата	Підпис керівника практики
1.			
2.			
3.			

Рекомендації щодо якісного розвитку організації і проведення асистентської практики:

- 1. Позитивні моменти, елементи організації та змісту практики.*
- 2. Негативні моменти, недоліки організації та змісту практики.*
- 3. Пропозиції для поліпшення асистентської практики.*

Здобувач/здобувачка освіти
практикант/практикантка

_____

Підпис (Прізвище, ініціали)

Керівник практики

_____

Підпис (Вчений ступінь, звання, прізвище, ініціали)

_____

Дата

¹Ознайомлення з веденням документації кафедри, підготовкою та проведенням засідань кафедри, розподілом учбового навантаження викладачів, навчальними планами, робочими навчальними програмами, посібниками, методичними рекомендаціями до вивчення окремих дисциплін, способами та методами організації, контролю, корекції самостійної роботи здобувачів освіти, науковими дослідженнями викладачів кафедри тощо; участь у підготовці та проведенні наукових конференцій для здобувачів освіти, допомога здобувачам освіти молодших курсів у підготовці доповідей, тез, та інші види робіт, які виконувалися під час практики

РЕЦЕНЗІЯ

на семінарське заняття проведене здобувачем/здобувачкою освіти

_____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

Рецензент – здобувач/здобувачка освіти II курсу другого (магістерського) рівня освітньої програми «_____»

_____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник практики від історичного факультету _____
(Вчений ступінь, звання, прізвище, ініціали)

Семінарське заняття з навчальної дисципліни «_____» на тему «_____» було проведено _____ 202__ р. для студентів ___ курсу ___ групи освітньої програми «_____»

Рецензія повинна містити характеристику роботи здобувача/здобувачки-практиканта/практикантки згідно з запропонованими критеріями:

- чи було досягнуто мету семінарського заняття?
- чи правильно було обрано тип семінарського заняття, методи навчання та методичні прийоми активізації здобувачів освіти?
- чи було виконано намічений план і наскільки раціонально було використано час на семінарському занятті?
- як використовувалася під час заняття наочність, сучасні інформаційні технології (якщо використовувалися)?
- чи виникали дискусії під час обговорення проблем, що виносилися на заняття і чи вдалося практиканту(ці) спрямувати їх у потрібне русло?
- якими прийомами практикант(ка) забезпечив(ла) дисципліну, увагу, інтерес здобувачів освіти до семінарського заняття (якщо забезпечив(ла))?
- чи всі всіх здобувачів освіти було залучено до роботи семінарському занятті і чи вірно було виставлено їм оцінки/бали?
- яке було ставлення здобувачів освіти до семінару та їхня поведінка на окремих його етапах?
- які помилки було допущено здобувачами освіти та які засоби використано практикантом(кою) для їх виправлення?
- чи втілено вміння застосовувати наявні теоретичні знання на практиці?
- які педагогічні якості практиканта(ки) виявились під час проведення семінарського заняття?
- на яку оцінку заслуговує здобувач/здобувачка освіти – практикант/практикантка за проведене семінарське заняття?

Здобувач/здобувачка освіти–
практикант/практикантка

_____ Підпис

_____ (Прізвище, ініціали рецензента/рецензентки)

_____ Дата

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Історичний факультет

Кафедра _____

Освітня програма _____

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

з _____ навчальної _____ дисципліни

проведеного _____ 202__ р.

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

Для здобувачів освіти _____ курсу _____ групи освітньої програми

« _____ ».

Керівник практики від історичного факультету

_____
(Вчене звання, ступінь П.І.Б.)

Приклад, структури методичної розробки

Тема семінарського заняття:

Тип семінарського заняття:

Мета семінарського заняття:

Наочність семінарського заняття, використання сучасних інформаційних технологій:

План проведення семінарського заняття

1. Оргмомент	2хв.
2. Вступ до проблеми	3 хв.
4. Розгляд проблем, що виносяться на обговорення	55 хв.
3. Закріплення матеріалу	10 хв.
4. Підсумки заняття	5 хв.
5. Завдання на наступне заняття	5 хв.

Хід семінарського заняття

- 1) Оргмомент: перевірка присутніх на занятті (вказати яким чином).
- 2) Вступ до проблеми, що виносяться на розгляд на семінарському занятті: зв'язок із попередньою темою, актуальність розгляду даної проблеми.
- 3) Висвітлення проблеми, що виносяться на обговорення.

У методичній розробці має бути відображено всі аспекти проблеми: основний матеріал, дати, події, прізвища; джерела, їх характеристика тощо. Особлива увага зосереджуватиметься на дискусійних питаннях, різних підходах, концепціях існуючих в історичній літературі з даних питань. Записуються до конспекту формулювання запитань і відповіді на них. По своїй спрямованості запитання повинні стимулювати розумову діяльність здобувачів освіти, містити в собі завдання на аналіз, порівняння, зіставлення, виявлення головного, загальних рис і особливостей декількох подій, явищ, оцінку історичних фактів, доказ положення, висновку, обґрунтування позицій, установлення причинно-наслідкових зв'язків тощо.

- 4) Закріплення матеріалу: стислі, точні запитання за проблемами, що аналізувалися на занятті (можливо у різних формах).
- 5) Підсумки семінарського заняття: узагальнення, висновки по проблемам, що розглядалися; індивідуальне ознайомлення з отриманими балами за семінарське заняття.
- б) Завдання на наступне семінарське заняття.

Сформулювати проблеми, які будуть аналізуватися на наступному семінарському занятті; наголосити на яких аспектах варто більш детально зупинитися; дати рекомендації щодо використання джерел та літератури; додаткові завдання (написати есе, підготуватися до узагальнюючої контрольної роботи, тестування тощо).

Здобувач/здобувачка освіти –
практикант/практикантка

_____

Підпис

_____

(Прізвище, ініціали)

Керівник практики

_____

Підпис

_____

(Вчений ступінь, звання, прізвище, ініціали)

_____

Дата

ХАРАКТЕРИСТИКА

здобувача/здобувачки освіти II курсу освітньої програми
« _____ »
другого (магістерського) рівня історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

_____ (Прізвище, ім'я, по-батькові)

Здобувач/здобувачка освіти _____
(Прізвище, ім'я, по-батькові)

проходив асистентську практику в Київському національному університеті
імені Тараса Шевченка з _____ по _____ 202__ р.

У характеристиці керівник практики зазначає скільки занять провів/провела практикант/практикантка, які види роботи виконував(ла), визначає методичний рівень підготовки, педагогічні якості та вміння, що продемонстрував(ла) практикант/практикантка під час проведення занять, висловлює зауваження до проведених занять, пропонує оцінку за проходження асистентської практики за 100-бальною шкалою в межах 80-балів тощо.

Керівник практики _____

Підпис

(Вчена ступінь, звання, прізвище, ініціали)

_____
Дата